ZATWIERDZAM

z up. Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji

Maciej Wąsik
Sekretarz Stanu
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

2022 -04- 20

ZASADY

Udzielania pomocy finansowej, ze środków *budżetu państwa* z części *85 - Budżety wojewodów, dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85278 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych oraz z rezerwy celowej na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych,* w formie zasiłków celowych, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej, dla rodzin lub osób samotnie gospodarujących, poszkodowanych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęsk żywiołowych.

I. Postanowienia ogólne

1. Pomoc jest udzielana w formie zasiłku celowego przyznawanego, na podstawie art. 39 ust. 1 i 2 oraz art. 40 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej* (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, z późn. zm.), przez kierownika ośrodka pomocy społecznej, który działa z upoważnienia wójta (burmistrza, prezydenta miasta). Pomoc może być przyznawana niezależnie od kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 powołanej ustawy. Wypłaty zasiłków celowych dokonywane są przez właściwe miejscowo ośrodki pomocy społecznej.
2. Pomoc przeznaczona jest dla rodzin lub osób samotnie gospodarujących, które w wyniku zdarzenia, w szczególności powodzi, podtopień, intensywnych opadów atmosferycznych, silnych wiatrów, wyładowań atmosferycznych lub osuwisk ziemi, zwanych dalej „zdarzeniem klęskowym" poniosły szkodę i obejmuje ona:
   1) tzw. pomoc „doraźną" w gospodarstwach domowych (w budynkach mieszkalnych, w podstawowym wyposażeniu gospodarstw domowych), jeśli ww. osoby znalazły się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej, w której nie mogą zaspokoić niezbędnych potrzeb bytowych w oparciu o posiadane środki własne;
   2) remont albo odbudowę budynku mieszkalnego lub lokalu mieszkalnego, który został zniszczony lub uszkodzony w wyniku zdarzeń klęskowych.
3. Przez budynek mieszkalny rozumie się także budynek gospodarczy służący zaspokajaniu niezbędnych potrzeb bytowych rodziny lub osoby samotnie gospodarującej, w szczególności budynek inwentarski, tj. budynek przeznaczony, np. do hodowli niewielkiej liczby zwierząt gospodarskich, mający na celu pozyskiwanie żywności na własne potrzeby. Pomoc nie przysługuje w przypadku innego przeznaczenia budynku gospodarczego (inwentarskiego), np. w ramach działalności rolniczej na cele produkcji rolnej przeznaczonej do sprzedaży rynkowej lub związanego z prowadzoną działalnością gospodarczą, w tym wykorzystywanych, jako np. garaże, lokale usługowe, itp.
4. Pomoc udzielana jest na wniosek osoby uprawnionej lub z urzędu złożony nie później niż w terminie 30 dni od dnia wystąpienia zdarzenia o charakterze klęski żywiołowej. Wniosek może zostać złożony ustnie do protokołu poza siedzibą ośrodka pomocy społecznej, w szczególności w miejscu zdarzenia klęskowego.
. Pomoc przyznawana jest rodzinom lub osobom samotnie gospodarującym, prowadzącym w dniu wystąpienia zdarzenia klęskowego gospodarstwo domowe w budynku mieszkalnym lub lokalu mieszkalnym zniszczonym lub uszkodzonym w wyniku tego zdarzenia, zwanym dalej „osobami uprawnionymi".

6. Podstawą do określenia wysokości przyznawanej pomocy jest przeprowadzony rodzinny wywiad środowiskowy oraz ustalenie wysokości poniesionych strat przez właściwy miejscowo ośrodek pomocy społecznej, zgodnie z zasadą miarkowania pomocy.
7. Pomoc może być przyznawana w drodze jednej lub kilku odrębnych decyzji administracyjnych, którym powinien zostać nadany rygor natychmiastowej wykonalności.

II. Pomoc „doraźna"

1. Kwota zasiłku dla rodziny albo osoby samotnie gospodarującej nie może przekroczyć **6.000 zł (słownie: sześć tysięcy złotych)**.
2. W przypadku, gdy w budynku mieszkalnym jednorodzinnym lub w jednym lokalu mieszkalnym prowadzonych jest faktycznie kilka gospodarstw domowych przez poszczególne rodziny lub osoby samotnie gospodarujące, pomocą może być objęta każda z nich.
3. Przy określaniu wysokości zasiłku należy brać pod uwagę w szczególności:
   1) możliwość funkcjonowania we własnym budynku mieszkalnym jednorodzinnym lub lokalu mieszkalnym (czy może stanowić schronienie dla poszkodowanych, czy nie stwarza dodatkowego zagrożenia na skutek uszkodzeń, czy konieczne jest zapewnienie innego schronienia w okresie przejściowym);
   2) prace, które trzeba pilnie wykonać lub zakupy, jakie trzeba pilnie dokonać, aby móc zaspokajać niezbędne potrzeby bytowe;
   3) potrzeby dzieci z poszkodowanych rodzin w zakresie podjęcia i kontynuowania nauki;
   4) zapewnienie dostępu do opieki medycznej i zakup leków dla poszkodowanych, zwłaszcza tych nieobjętych ubezpieczeniem zdrowotnym.
4. Zasadnym jest wypłacanie zasiłku celowego przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni roboczych od daty otrzymania środków od Wojewody.

III. Pomoc na remont albo odbudowę budynku mieszkalnego lub lokalu mieszkalnego

1. Kwota (wysokość) zasiłku dla rodziny albo osoby samotnie gospodarującej nie może przekroczyć:
   1) kwoty **200 tys. zł (słownie: dwieście tysięcy złotych)**, przyznawanej w związku ze szkodami w jednym budynku/lokalu mieszkalnym. Kwoty pomocy finansowej, przyznawane w zależności od oszacowanego procentu zniszczeń/uszkodzeń, określa **załącznik nr 1** do Zasad;
   2) kwoty **100 tys. zł (słownie: sto tysięcy złotych)**, przyznawanej w związku ze szkodami powstałymi w budynkach gospodarczych (niezależnie od liczby zniszczonych lub uszkodzonych budynków gospodarczych). Kwoty pomocy finansowej, przyznawane w zależności od oszacowanego procentu zniszczeń/uszkodzeń, określa **załącznik nr 2** do Zasad.
2. Kwoty zasiłków, o których mowa w ust. 1, przyznawane są w przypadku oszacowania procentu zniszczeń/uszkodzeń na poziomie co najmniej 5%.
3. W przypadku oszacowania procentu zniszczeń/uszkodzeń budynku/lokalu mieszkalnego na poziomie poniżej 5% pomoc, o której mowa w części II, może być przyznana wyłącznie na wykonanie drobnych prac remontowych. W pozostałym zakresie pomoc, o której mowa w części II Zasad, nie dotyczy budynków gospodarczych.
4. Do wystąpienia z wnioskiem o pomoc uprawnieni są:
   1) właściciel budynku mieszkalnego/lokalu mieszkalnego;
   2) osoba, której przysługuje spółdzielcze własnościowe prawo do zniszczonego lub uszkodzonego lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego;
   3) osoba, której przysługuje spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego;
   4) osoba, która jest najemcą lokalu mieszkalnego albo budynku mieszkalnego;
   5) osoba, na rzecz której ustanowione zostało prawo dożywocia;
   6) osoba, na rzecz której ustanowiono służebność mieszkania;
   7) osoba, która jest dzierżawcą budynku gospodarczego.

5. Niniejsze warunki mają zastosowanie również do: odtworzenia budynku/lokalu mieszkalnego w innym miejscu lub o innych wymiarach, zakupu budynku/lokalu mieszkalnego albo budynku mieszkalnego wraz z gruntem, na którym jest posadowiony albo zakupu działki budowlanej.
6. Pomoc na remont budynku/lokalu mieszkalnego może zostać udzielona osobom, o których mowa w ust. 4 pkt 4-7, pod warunkiem uzyskania pisemnej zgody właściciela na przeprowadzenie remontu budynku/lokalu mieszkalnego. W przypadku wyrażenia ww. zgody przez właściciela nie będzie on mógł ubiegać się o pomoc na remont budynku/lokalu mieszkalnego będącego przedmiotem prawa najmu, dożywocia, służebności lub dzierżawy.
7. Zasiłek celowy może być przeznaczony na koszty rozbiórki zniszczonego budynku mieszkalnego wyłącznie w przypadku odbudowy budynku mieszkalnego na miejscu, na którym był posadowiony dotychczasowy budynek. Całkowita kwota zasiłku na odbudowę budynku mieszkalnego i koszty rozbiórki zniszczonego budynku nie mogą przekroczyć kwoty zasiłku uzależnionej od oszacowanego procentu zniszczeń/uszkodzeń, określonej w załączniku nr 1 lub nr 2 do Zasad.
8. Z kwoty przyznanego zasiłku mogą zostać sfinansowane koszty remontu lub zakupu urządzeń niezbędnych do doprowadzenia energii, ciepła, wody oraz niezbędnej infrastruktury technicznej towarzyszącej budownictwu mieszkalnemu, które zostały zniszczone lub uszkodzone w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęsk żywiołowych. Koszty te nie zwiększają kwoty zasiłku przyznanego już na remont albo odbudowę budynku lub lokalu mieszkalnego, o których mowa w ust. 1.
9. Jeżeli w zniszczonym lub uszkodzonym budynku/lokalu mieszkalnym gospodarstwo domowe nie było prowadzone w dniu zdarzenia klęskowego, nie zachodzą przesłanki do przyznania pomocy. Pomoc nie przysługuje również na remont/odbudowę budynku/lokalu innego niż budynek/lokal mieszkalny (np. budynku w budowie, domu rekreacyjnego i letniskowego), ani na remont/odbudowę obiektów o innym charakterze (np. dróg dojazdowych), jak również na niezamieszkane części budynku/lokalu mieszkalnego, np. piwnice, z zastrzeżeniem pkt III ust. 8 Zasad.
10. Kwota udzielonej pomocy na remont/odbudowę budynku/lokalu mieszkalnego nie może przekroczyć wysokości szkód wyrządzonych zdarzeniem klęskowym w danym budynku/lokalu mieszkalnym.
11. W przypadku, gdy w budynku/lokalu mieszkalnym prowadzonych jest faktycznie kilka gospodarstw domowych, pomocą może być objęte każde odrębne gospodarstwo domowe, jednakże łączna wysokość środków przyznanych na remont/odbudowę budynku/lokalu mieszkalnego nie może przekroczyć wysokości kosztów niezbędnych do usunięcia skutków zdarzenia klęskowego w budynku/lokalu mieszkalnym.
12. Pomoc może być wypłacana w transzach. W takim przypadku wypłata kolejnej transzy zasiłku winna zostać poprzedzona weryfikacją sposobu wykorzystania środków przekazanych w ramach wcześniejszej transzy, w szczególności rozliczeniem poprzez przedstawienie imiennych faktur/rachunków.
13. Przy ustalaniu zasadności oraz wysokości pomocy organ gminy bierze pod uwagę uzyskane odszkodowanie z tytułu ubezpieczenia budynku/lokalu mieszkalnego.
14. Pomoc – w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 – może zostać przyznana odpowiednio na remont/odbudowę wyłącznie jednego budynku/lokalu mieszkalnego albo na zakup jednego budynku/lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego wraz z gruntem, na którym jest posadowiony, albo na zakup jednej działki budowlanej.
15. Osoby uprawnione mają obowiązek potwierdzić poniesienie wydatków związanych z remontem/odbudową budynku/lokalu mieszkalnego, dokonanych z kwoty przyznanego zasiłku poprzez przedstawienie imiennych faktur/rachunków.
16. W przypadku, gdy osoba uprawniona: nie potwierdzi poniesienia wydatków (np. nie przedstawi imiennych faktur/rachunków), przeznaczy pomoc na wydatki niezgodne z celem, na jaki została ona udzielona albo kwota udzielanej pomocy (np. wskutek uzyskanego odszkodowania) przekracza wysokość szkód wyrządzonych zdarzeniem klęskowym, zwrot środków z tytułu udzielonej pomocy następuje na podstawie ustawy o pomocy społecznej.

17. Wysokość zasiłków, o których mowa w części III, pomniejsza się o kwotę już przyznanego zasiłku, o którym mowa w części II, z uwagi na to samo zdarzenie, jeżeli kwota ta została przyznana i przeznaczona na prace związane z remontem budynku/lokalu mieszkalnego.

IV. Uruchamianie środków *z części 85 - Budżety wojewodów* na wypłatę zasiłków celowych

1. W celu uruchomienia środków na zasiłki celowe *z części 85 - Budżety wojewodów* wójt gminy (burmistrz, prezydent miasta) sporządza wniosek i przedstawia wojewodzie niezwłocznie, nie później niż w terminie:
   - 2 dni roboczych od daty wpływu do właściwego organu jednostki samorządu terytorialnego kompletnych wniosków – listę zasiłków celowych do 6 tys. zł na tzw. pomoc „doraźną",
   - 45 dni od daty wystąpienia zdarzenia o charakterze klęski żywiołowej – listę uszkodzonych lub zniszczonych budynków/lokali mieszkalnych w poszczególnych miejscowościach wraz z opisem szkody i szacowaną kwotą zasiłku.
2. Wzory list, o których mowa w ust. 1:
   1) do 6 tys. zł na tzw. pomoc „doraźną";
   2) do 200 tys. zł na remont albo odbudowę budynku mieszkalnego lub lokalu mieszkalnego;
   3) do 100 tys. zł na remont albo odbudowę budynku/budynków gospodarczych;

   określają odpowiednio załączniki nr 3, 4 i 5 do Zasad.
3. Wojewoda dokonuje weryfikacji wniosku wraz z danymi zawartymi w ww. listach, w szczególności pod względem ich kwalifikowalności.
4. Wojewoda po akceptacji wniosku i list, przekazuje środki finansowe do jednostek samorządu terytorialnego z przeznaczeniem na zasiłki celowe osobom uprawnionym.

V. Uruchamianie środków *z rezerwy celowej na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych* na wypłatę zasiłków celowych

1. W przypadku wykorzystania środków *z części 85 - Budżety wojewodów* na wypłatę zasiłków celowych i braku środków finansowych zaplanowanych w ustawie budżetowej w tym zakresie, w celu uruchomienia środków na zasiłki celowe z budżetu państwa, wójt gminy (burmistrz, prezydent miasta) sporządza i przedstawia wojewodzie, w terminach, o których mowa części IV ust. 1, listę zasiłków celowych, zgodnie z załącznikami nr 3-5 do Zasad.
2. Wojewoda dokonuje weryfikacji danych w zawartych w ww. listach i przygotowuje listę zasiłków z terenu województwa, następnie sporządza wniosek o uruchomienie środków z rezerwy celowej na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych z budżetu państwa w Informatycznym Systemie Obsługi Budżetu Państwa TREZOR, który kieruje za pośrednictwem ministra właściwego do spraw wewnętrznych i administracji do akceptacji ministra właściwego do spraw finansów.
3. Listy zasiłków stanowią załączniki do wniosku wojewody, o którym mowa w ust. 2.

VI. Szacowanie szkód

1. Oszacowania wysokości szkód w budynku/lokalu mieszkalnym dokonuje osoba posiadająca uprawnienia zawodowe w zakresie szacowania nieruchomości albo komisja do spraw szacowania strat, powołana przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta), w której bierze udział pracownik organu nadzoru budowlanego wykonujący zadania służbowe.
2. Osoba posiadająca uprawnienia zawodowe w zakresie szacowania nieruchomości albo komisja do spraw szacowania strat, o której mowa w ust. 1, określa procentowy udział zniszczenia lub uszkodzenia, o którym mowa w załączniku nr 1 lub nr 2 do Zasad.

VII. Wsparcie działań

W celu sprawnego udzielenia pomocy, w razie konieczności, wójt (burmistrz, prezydent miasta) i starosta powinni zapewnić służbom pomocy społecznej, odpowiednie do potrzeb, wsparcie ze strony innych pracowników samorządowych gminy lub powiatu.

VIII. Postanowienia końcowe

1. Tracą moc:
   Zasady udzielania, ze środków rezerwy celowej budżetu państwa na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, pomocy finansowej w formie zasiłków celowych, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej, dla rodzin lub osób samotnie gospodarujących, poszkodowanych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęski żywiołowej z dnia 21 czerwca 2021 r.
2. Niniejsze zasady obowiązują od dnia ich zatwierdzenia.

Załącznik nr 1

do Zasad udzielania pomocy finansowej, ze środków budżetu państwa *z część 85 - Budżety wojewodów, dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85278 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych oraz z rezerwy celowej na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych*, w formie zasiłków celowych **(do 200 tys. zł)**, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej, dla rodzin lub osób samotnie gospodarujących, poszkodowanych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęsk żywiołowych.

Procentowy udział zniszczenia/uszkodzenia	*Kwoty pomocy - do:*
5-20%	*20.000*
21-30%	*26.000*
31-40%	*33.000*
41-50%	*40.000*
51-55%	*50.000*
56-60%	*60.000*
61-65%	*80.000*
66-70%	*110.000*
71-75%	*140.000*
76-80%	*170.000*
>81%	*200.000*

Załącznik nr 2

do Zasad udzielania pomocy finansowej, ze środków budżetu państwa *z część 85 - Budżety wojewodów, dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85278 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych oraz z rezerwy celowej na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych*, w formie zasiłków celowych **(do 100 tys. zł)**, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej, dla rodzin lub osób samotnie gospodarujących, poszkodowanych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęsk żywiołowych.

Procentowy udział zniszczenia/uszkodzenia	*Kwoty pomocy - do:*
5-10%	*6.000*
11-20%	*9.500*
21-30%	*13.000*
31-40%	*16.500*
41-50%	*20.000*
51-55%	*25.000*
56-60%	*30.000*
61-65%	*40.000*
66-70%	*55.000*
71-75%	*70.000*
76-80%	*85.000*
>81%	*100.000*